

REFORM

Tidsskrift utgitt av Høyres Studenterforening i Bergen #2/2013

A photograph of three young people walking towards the camera on a paved plaza. On the left, a man with glasses and a blue checkered shirt. In the center, a man in a grey suit and blue tie. On the right, a woman in a white t-shirt and dark blue cardigan. In the background, there is a large fountain with multiple jets of water, and a large, green, rocky mountain (Kvernberget) under a clear blue sky. Some city buildings are visible between the people and the mountain.

#nyregjering

LEDER

Retningsvalget

De rødgrønne partikadrene gjentar gang på gang at høstens valg er et retningsvalg. Om den saken skal det ikke herske noen tvil, høstens valg er et reelt retningsvalg. Ikke mellom «de gode» og «de onde», slik Youngstorget tror, men om hvilken retning vi skal ta samfunnet i.

Dagens regjering har i sin periode økt statsbudsjettet med over 400 milliarder kroner, hvilket er mer enn noen tidligere regjering har økt budsjettene med. Til tross for en så ekspansiv offentlig pengebruk, har den vanlige nordmannen ikke opplevd vesentlige forbedringer av samfunnet.

Helsekøene har økt, 70 % av veiprosjektene fullføres ikke innen fristen, 30 % av elevene dropper ut av videregående, den norske skolen gjør det middelmådig i et europeisk perspektiv – og slik kunne man ha fortsatt. Dette er store utfordringer som regjeringen gjennom åtte år ikke har presentert løsninger for. I stedet har det vokst opp en jungel av reguleringer og byråkrati. Dette har ikke bare tappet samfunnet for ressurser, men også kraftig innskrenket vanlige menneskers frihet til å styre over eget liv og eiendom.

Gjennom åtte år i opposisjon har Høyre utviklet nye ideer og bedre løsninger. Høyres politikk vil innebære viktige reformer som tar samfunnet i riktig retning, ved å legge til rette for næringsutvikling, endre offentlig sektor og fjerne unødige lover og reguleringer.

Skattene må også reduseres slik at folk med vanlige inntekter slipper å betale toppskatt. Arveavgiften må fjernes slik at folk slipper å selge familiehytta, fordi de ikke har råd til å betale en dobbeltskatt. Ved å lese høstens Reform vil du få innblikk i noen av de viktigste tingene Høyre skal gjennomføre i neste stortingsperiode.

Etter kommunevalget i 2011 ble de unges rolle i norsk politikk styrket. De mange unge representantene i by- og kommunestyre viste seg ansvaret verdig, og har fremstått som reflekterte og ofte mer ideologisk orienterte enn sine eldre kolleger. Derfor er det gledelig at Hordaland Høyre har gitt hele tre unge kandidater tilliten blant topp 10 på høstens stortingsliste.

De har alle tre en realistisk mulighet til å bli valgt, men hver stemme vil telle i kampen for å få dem inn på tinget. Når enkelte fraksjoner i Høyre toner ned viktige prinsipielle saker, vil det være av avgjørende betydning for retningen på det borgerlige prosjektet å få inn disse unge og ideologisk skarpe kandidatene.

Eirik Stenby Hauge
ansvarlig redaktør

Du fortjener ærlighet

Kjære leser av Reform,
La meg slå det fast en gang for alle, Høyres valgløfter er til for å holdes. Etter åtte år med brutte valgløfter fra de rødgrønne er det på tide å gi velgerne den ærligheten de fortjener! Nå er det bare dager igjen til det kanskje viktigste retningsvalget vi studenter har stått overfor i norsk politikk, nemlig stortingsvalget 2013. Det er tid for en ny og fremtidsrettet studentpolitikk, en politikk som setter mennesker fremfor systemet og ikke omvendt, nettopp en ærlig Høyrepolitikk fylt til randen med dine og mine hjertesaker.

Høyres Studenter Bergen (HSB), utgiver av dette tidsskriftet, er en åpen og inkluderende møteplass for alle studenter som deler Høyres samfunnssyn. Ved å bli medlem av foreningen vil du bli invitert på en rekke arrangementer, både politiske og sosiale. Å engasjere seg i foreningen vil gi deg som medlem utfordringer, økt kunnskap, gode venner og muligheter til å påvirke politikken både på lokalt og nasjonalt nivå. HSB har de siste årene vokst kraftig og fått en sentral rolle i Student-

Bergen. Dette viser at engasjementet i foreningen smitter og at døren alltid er åpen for nye medlemmer, enten du har store politiske ambisjoner eller bare vil ha det hyggelig med likesinnede.

Kjære leser, jeg vil ha muligheten til å kunne; nyte en kald pils i Nygårdsparken, se Cecilia Brækhus bokse i Bergen, jobbe mer ved siden av studiet uten å miste stipendet. Jeg vil ha en blå Høyre-regjering med Erna i spissen!

De fleste studenter er borte fra hjemstedet på valgdagen, husk derfor å forhåndsstemme tidsnok!

Godt valg og velkommen som medlem!

Even B. Dimmen
formann, Høyres Studenterforening i Bergen.
988 03 779 / hsf.bergen@gmail.com

«Vi er visst i ferd med å venne oss til at valgløfter ikke er til for å holdes.»

– Inge Lønning.

Et blått velferdssamfunn

Det skjer i nesten alle politiske saker. På et tidspunkt går debatten over til å bli et spørsmål om rettferdighet. Hva er egentlig denne rettferdigheten vi snakker så mye om?

– Jeg vil si at i norsk politikk møtes vi i en slags enighet om at alle skal ha like muligheter. Kampen står om hva dette innebærer. Venstresidens mantra har vært likest mulig sluttresultat. Fra et borgerlig ståsted handler rettferdighet om like rettigheter til alle.

Folk skal fritt kunne utnytte sitt eget potensiale og følge sine egne drømmer, til det beste for enkeltmennesket og samfunnet. Det innebærer også at folk kan stilles til ansvar for de valgene de tar.

Når skal vi ta ansvar for oss selv, og når kan vi regne med at andre gjør det?

– Alle har et ansvar for å ta vare på seg selv. I tillegg har vi et ansvar for å ta vare på dem rundt oss. Det offentlige oppgave må være å ha omsorg for dem som ingen andre har omsorg for. Men det er nettopp i den rekkefølgen det bør skje. Utfordringen er hvis staten tar ansvar for oppgaver den egentlig ikke behøvd. Når det offentlige tar ansvar for noe, slutter andre.

Men er det et problem at staten griper inn, så lenge oppgaven faktisk blir løst?

– Kanskje ikke, hvis du tror at staten kan gjøre alt best. All erfaring viser imidlertid at de beste løsningene ofte finnes andre steder. Når staten forsøker å påta seg flest mulig oppgaver, ser vi også at de viktigste oppgavene gang på gang blir forsømt, fordi sterke interesser og grupperinger krever sitt. De som virkelig trenger hjelp, er som regel ikke de som roper høyest.

Dette har vi ofte hørt fra Høyre. Kan du heller gi meg et konkret eksempel?

– Tenk deg at du blir sterkt handikappet etter en trafikkulykke. Hodet ditt fungerer som normalt, men du er fanget i kroppen din og trenger hjelp gjennom hele dagen. Hvis du er så heldig å bo i Oslo, får du en brukerstyrt personlig assistent. Det er en

person som følger med deg og hjelper deg, slik at du kan leve et mest mulig vanlig liv. Bor du i rødgrønne Trondheim, blir du tvert imot plassert på sykehjem. Høyre har kjempet i mange år for at alle skal ha rett til en slik assistent. Venstresiden snakker om reform som vil gjøre tannhelse gratis for alle. Jeg mener dette er viktigere. Dette er blå velferd.

Det er ikke mange unge mennesker som tenker på at de selv kan havne i en bilulykke. Hvordan var det dette rettferdighetssynet ble viktig for deg?

– Jeg meldte meg inn i Unge Høyre på grunn av skolepolitikken, som også har en side til rettferdighet. I dag har både de flinkeste og de som sliter gjerne en tung skoledag. De som sliter opplever ikke å få hjelpen de trenger, mens de flinke blir bedt om å tegne i mattetimen, fordi de har blitt for flinke. Dette er et veldig godt eksempel på at tanken om resultatlikhet kan være ekstremt urettferdig – ingen har noen gang blitt bedre fordi andre har blitt dårligere.

Den rettferdigheten du snakker om krever omfordeling. Vil ikke det gå på bekostning av friheten i samfunnet?

– I ytterste konsekvens? Da er svaret helt klart ja. En god skole koster penger, og når vi krever inn skatt, går det på bekostning av noens frihet. Men jeg tror ikke vi på høyresiden skal avfeie tanken om positiv frihet, altså frihet gitt av staten. Forskjellen må være hvem det offentlige bryr seg om. Jeg vil at politikerne først og fremst skal bry seg om dem som trenger det – ikke alle andre.

Rettferdighet handler nemlig om like muligheter, ikke at vi skal bli like. Regjeringen ødelegger for mange mennesker ved å føre en politikk der likhet er målet. Det har gitt oss både mindre frihet og mindre rettferdighet.

Når staten er for stor, er det ikke barnevernsbarn og narkomane som blir prioritert, det er relativt velstående småbarnsfamilier. Det er grunnleggende urettferdig.

« Når staten er for stor, er det ikke barnevernsbarn og narkomane som blir prioritert, det er relativt velstående småbarnsfamilier. Det er grunnleggende urettferdig.

– Paul Joakim Sandøy, leder i Unge Høyre

– You won. Now what?*

Dette er boktittelen på en amerikansk bestselger, som handler om hvor lett det er å for en folkevalgt å miste mål og retning når man først er blitt valgt.

Når hverdagen for en nyvalgt stortingsrepresentant slår inn, kan store visjoner bli visket ut av mas fra interesseorganisasjoner, utallige møter med lobbyister, reiseforpliktelser, og dag-til-dag-sensasjonisme i nyhetsspaltene.

Her er derfor en liten huskeliste jeg vil henge på stortingskontoret, som forhåpentligvis kan fungere som en daglig påminnelse om de større linjene i norsk politikk.

Deregulering

Reguleringer kommer i alle former – som små, irriterende humper i veien, eller store, uoverkommelige hindre for dem som vil starte og drive en bedrift, eller realisere en boligdrøm. Folks hverdag styres av alt fra regulering av butikkers åpningstider og forbud mot rolig alkoholkonsum i det fri, til rigide arbeidstidsregler og overdetaljerte boligreguleringer.

Reguleringsveldet vi har fått i Norge er et like stort prinsipielt problem som det er et praktisk problem:

Når vi har et regelverk som kan gjøre den mest pliktoppfyllende borger til en regelbryter, er vi på ville veier. En regjerings oppgave er ikke å blande seg opp i alt, men å bruke sin myndighet og sine begrensede ressurser der det er mest nødvendig.

Noe av det første en borgerlig regjering bør gjøre er derfor å pløye gjennom dagens jungel av lover og forskrifter, og fjerne de reglene som

- a) koster unødvendig mye ressurser for det offentlige å håndheve,

og

- b) står unødvendig i veien for folk.

Willochs regjering gjorde Norge til et åpnere og mer liberalt samfunn. Regjeringsmakt som ikke benyttes til å gjøre Norge mindre regelstyrt, er en tapt sjanse.

Kommunereform

Det kanskje største honnør-frasen i Norge er «lokaldemokrati».

Visjonen om at så mange avgjørelser som mulig skal fattes og utføres lokalt, er god. Likevel er den dessverre bare et tomt skall, så lenge nasjonale myndigheter viser en total mangel på vilje til å overlate avgjørelser til kommunepolitikere.

Dels skyldes det nasjonale politikeres ønske om å samle makt på egne hender. Et banalt – men illustrerende eksempel – er de nasjonalt fastsatte maksgrensene for skjenking av alkohol. Det finnes vel knapt noe som burde være mer egnet til å avgjøres av kommunepolitikere enn åpningstider for de lokale skjenkestedene.

Mye av grunnen til at lokaldemokratiet står svakt, er altså at det velges stortingsrepresentanter som ikke er særlig interesserte i å spre makt fra nasjonale til lokale myndigheter.

Men en kanskje like stor grunn til at lokaldemokratiet står svakt er at kommunene rett og slett ikke ville vært i stand til å håndtere ansvaret de ideelt sett burde hatt. Mange kommuner er rett og slett for små, og det blir dermed direkte uansvarlig å gi kommunene ansvar de ikke kan håndtere.

Kommunesammenslåing er derfor et spørsmål om lokaldemokrati: Jo større kommunene er, jo bedre rustet vil de kommunale systemene være for å håndtere flere og større oppgaver. Det finnes selvsagt grenser for hvor store kommunene bør bli – men det er ikke nødvendigvis bærekraftig at vi i dag har flere kommuner i Norge enn Sverige og Danmark har til sammen.

Peter Christian Frølich mener Norge trenger en rekke reformer

Samferdselsreform

Behovet for en reform av måten vi finansierer og bygger veier forklarer seg selv. I TV2s nyhetsinnslag 13. mai ble vi for eksempel fortalt at Sverige bygger åtte ganger mer vei enn Norge. En ny rapport viser at selv vei-storheten Albania har krøpet forbi oss på listen over veiutbygging i Europa.

Norsk veibygging har vært en historie preget av klattvise bevilgninger og over-byråkratiske planprosesser. Å planlegge en motorvei – før byggestart – kan ta opp mot 10 år i Norge.

En fersk forskningsrapport viser at ved helt banale endringer i måten vi bygger og finansierer veier, kan hastigheten på veiutbyggingen fordobles, og flere milliarder kan spares.

Om det samtidig betyr at private involveres i finansieringen, så gjerne for meg...

Lærerreform

«Kunnskapsløftet» er blant de få bautasteinene fra den forrige borgerlige regjeringen. Denne gangen er det på tide å reformere selve læreryrket. En lærerreform bør blant annet endre lønnsvilkår, utdanningens innhold og lengde, og finne måter å avbyråkratisere læreryrket slik at læreren kan bruke mer tid på undervisning.

En av de større «elefantene i rommet» er hva vi skal gjøre med dårlige lærere som etter gjentatte forsøk ikke forbedrer seg. Etter min mening kan vi ikke ta oss råd til

at ukvalifiserte lærere kan undervise norske elever uten å bli fratatt rett til å undervise.

Å gjøre læreryrket prestisjefyllt vil ta tid. Vårt mål må være at ungdommer om ti år kan slå seg på brystet og si: «Jeg skal bli lærer».

Politi-reform

Det begynner å avtegne seg et skremmende bilde: At norsk politi ikke fungerer som det skal. Politistudien er den siste del av en lang rekke av avsløringer som viser at de store pengeoverføringene til politiet ikke har gitt den uttellingen som var tilsiktet, fordi politiet lider av helt fundamentale organisatoriske brister.

En politireform bør endre alt fra landets politistruktur, utdanning, beredskapsnivå og pensjonsregler, til de mer «hverdagslige» utfordringer som tjenestemennenes grunnbevæpning, utstyr og utrustning.

Det kanskje enkleste tiltaket som finnes for å skape et mer effektivt politi, er å gjennomgå alle lover og regler som politiet er satt til å håndheve, og se om ikke tiden har løpt fra noen av forbudene. Det er ikke skrevet i stein at politiet fortsatt skal bruke tid, penger og krefter på å løpe etter private pokerlag, sexkjøpere, eller folk som nyter et flaske vin på piknik – for å nevne noe.

** Og hvis historien vil vise at vi presterte å tape dette valget, så får denne Reform-artikkelen føye seg inn på listen over såkalte «Famous Last Words».*

Grenser for politikk

Unge Høyre og Høyre har ofte brukt slagordet «grenser for politikk» både i debatter og utenom. Det betyr at det skal være en tydelig grense for hva politikere skal kunne regulere, forby, og vedta, og hva mennesker selv skal beslutte og finne ordninger for. Vi tror at mennesket blir lykkeligst dersom flest mulig valg overlates til den enkelte. Fordi vi alle heldigvis er forskjellige.

I sommermånedene kan man lese mange «agurksaker» om ungdomspolitikere som vil legalisere poker, eller drikke pils i parken, eller andre oppslag om større eller mindre forbud som burde oppheves. Jeg er også en av de som tar initiativ til å komme på med slike saker. Ikke fordi jeg mener at retten til å drikke pils i parken er den viktigste politiske saken i Norge i dag, men fordi den er et symbol på noe som er en svært viktig sak; nemlig at det er for mange forbud i Norge.

Isolert sett ser ikke forbud mot pils i parken, eller vin i butikk, eller billige bøker, eller ti-pakninger, eller poker, eller kinderegg, eller pappvin, eller barnefotball, eller vannscooter, eller proffboksing, eller søndagsåpne butikker, eller solarium noe som griper dypt inn i livene til de fleste av oss. Norge er tross alt et av verdens beste land å bo i, og hvis noen skulle klage på noe kan vi alltid trøste oss med at dagens regjering har brukt mer penger enn noen annen regjering.

Det er imidlertid en del problemer ved at regjeringen tror at påbud, forbud, og mer penger er løsningen på alle utfordringene vi har. Det første er at summen av alle forbudene begynner å bli ganske omfattende. Hvis du liker å nyte en pils i parken av og til, og spille poker et par kvelder i måneden, og se Cecilia Brækhus vinne nok en kamp, handle på søndager, ta solarium, spise kinderegg, og kjøre vannscooter har du plutselig fått restriksjoner på din livsstil som er ganske dyptgripende.

Det er heller ikke slik at dette er høflige anbefalinger, dette lover som gjør hverdagslige sysler om til straffbare handlinger som innebærer bøter og fengsel for dem som ikke respekterer reguleringene. For hvert forbud som innføres flytter man maktforholdet mellom staten og innbyggernes makt ørlite grann. Veien er heller sjelden kort fra et forbud til det neste; «It's a slippery slope».

Nummer to er den ideologiske og prinsipielle tilnærmingen til forbudene. Vil vi virkelig ha politikere mener at reguleringer og forbud er løsningen på alle utfordringene vi har i samfunnet? Jeg vil ikke det. Jeg vil ha politikere som bygger samfunnet nedenfra og opp, der enkeltmennesker og lokalsamfunn kan bestemme mest mulig over eget liv. Det betyr at jeg mener at man skal kunne ta seg en pils i parken dersom man ikke

plager andre, selv om regjeringen mener det er harry. Og jeg mener at man skal få bestemme langt mer over egen inntekt, og egen foreldrepermisjon. Blant annet. En stat som forsøker å være alt for alle, den svikter de menneskene som trenger staten aller mest. Og gjør resten en bjørnetjeneste.

Med dette mener jeg ikke at et pur liberalistisk samfunn der alle er sin egen lykkes smed, der staten er redusert til et minimum er et samfunn å trakte etter, tvert om. Man skiller gjerne mellom negativ frihet (fravær av forbud og reguleringer) og positiv frihet (nærvær av velferdsordninger). Både høyre- og venstresiden har ofte sett på dette som diametrale motsetninger som ikke kan kombineres.

Jeg mener ikke at ideologisk «renhet» er et mål i seg selv, og jeg mener at prinsipper er til for å tjene mennesker, og ikke motsatt. Det betyr at vi må jakte de gode løsningene som gjør at flest mulig opplever seg så fri som mulig, heller enn å søke løsninger som Karl Marx eller John Locke ville applaudert.

Det betyr at vi fortsatt må ha gode velferdsordninger, som sikrer de svakeste i samfunnet frihet til å meningsfylt liv, til tross for manglende arbeidsevne. Det betyr at vi skal etterstrebe likhet i samfunnet, men jeg har større tro på å skape like muligheter heller enn likt resultat. Det mest urettferdige som finnes er å behandle alle likt. Det store spørsmålet er da om positiv og negativ frihet er motsetninger, slik enkelte (spesielt på venstresiden) hevder?

Rent akademisk og prinsipielt kan man argumentere for at positiv frihet krever høye skatter, og dermed utelukker negativ frihet fordi noe av det viktigste ved negativ frihet er retten til å bestemme over egne penger. La gå, men det viktigste er ikke den akademiske debatten, men de gode løsningene for vanlige mennesker.

Jeg tror at vi kan ha både et sosialt sikkerhetsnett, og lovlig poker. Jeg tror vi kan ha et gratis helsevesen, og lavere skatter. Jeg tror vi kan ha en god skole for alle, samtidig som man kan kjøre vannscooter og røyke ti-pakninger. Jeg tror til og med at man kan drikke kartongvin i parken uten å svekke fellesskapene våre. Ens eget navn og rykte derimot...

For hvert forbud som innføres flytter man maktforholdet mellom staten og innbyggerne.

– Erik Skutle, 7. kandidat til Stortinget

-Et fritt og uavhengig kulturliv

Finanskrisen i Europa minner oss om at når økonomien er i vanskeligheter, så er kulturen noe av det første politikerne kutter i. Kanskje ikke så uforståelig at man i en krisetid ønsker å skåne kjernetilbud, som helse og utdanning. Vi som bor i Norge er privilegerte, og her hjemme kan vi faktisk ha en kulturdebatt som handler om hvordan vi støtter opp om kulturen, og ikke hvorvidt vi kan ta oss råd eller ikke.

Høyre er et kulturparti. For Høyre er det aller viktigste i kulturpolitikken at kulturen får rom og mulighet til å være fri, til å utfordre samfunnet og til å skape debatter. Det er derfor et poeng for oss å skape mest mulig avstand mellom politikere og kulturen. Når politikere bestemmer hva som er god og dårlig kultur, nærmer man seg et farlig stadium hvor kulturen ikke lenger får definere seg selv, men i stedet blir styrt. Da kan kulturen miste mye av sin kraft som kritisk utfordrer.

En borgerlig kulturpolitikk handler derfor i stor grad om å legge til rette for et fritt og uavhengig kulturliv som får lov til å utfolde seg, uten særlig innblanding fra det offentlige.

Det første grepet en ny borgerlig regjering må gjøre er å reversere den sentraliseringen og overstyringen som kulturen har blitt påført de siste årene. Regjeringen og byråkratiet i hovedstaden bør i langt mindre grad blande seg inn i det kunstneriske programmet til kulturinstitusjonene i Norge. Helt siden 2008 har

kulturinstitusjonene ved tildelinger fått krav om at de må inkludere «holdningsmessige programmer» i sine kunstneristiske produksjoner. På den måten har den rødgrønne regjeringen brukt kulturen til å oppnå andre mål enn de kunstneristiske, på bekostning av nettopp kunsten. Ved å fjerne slike krav gir vi kunsten full frihet til å utfolde seg. Når det er sagt er det naturligvis udelt positivt om kunst og kultur bidrar til økt integrering, kulturforståelse, likestilling og toleranse – dette gjør da kulturen allerede – og det må skje uten statlig krav om spesifikt kunstnerisk innhold.

Bergen Høyre har støttet forslaget om å flytte Kulturrådet ut av Oslo. Dagens plassering medfører åpenbare ulemper på kulturpolitikken i Norge. Avstanden mellom rådet og regjeringen er altfor kort. Fysisk avstand er en faktor i fordelingen av makt i et land, og med alle de tunge institusjonene og politikken plassert i Oslo, er dette uheldig. En gledelig konsekvens av en flytting av rådet er at kulturarbeidsplasser flyttes ut av hovedstaden, som jo har en betydelig høyere andel av kulturbyråkratet enn resten av landet.

Og så til finansieringen. Det er nærmest umulig å diskutere kulturpolitikk uten av man kommer inn på økonomi. Det er et faktum at de rødgrønne de åtte siste årene, ved å innføre Kulturløftet 1 og 2, har økt de offentlige økonomiske rammene til kulturlivet i Norge kraftig. Økningen har derimot ikke vært spisset. De økte rammene har vært spredd tynt utover til nærmest alle felt – og på byggingen av signalbygg – og ingen

En borgerlig kulturpolitikk bør legge til rette for et fritt kulturliv uten noe særlig offentlig innblanding

– Charlotte Spurteland, leder Høyres Studenterforbund

Charlotte Spurkeland mener kulturen trenger friere tøyler

sektorer har blitt spesielt løftet frem. De rødgrønne partiene fremstår uvillige til å diskutere hvordan kulturmidler kan spisses. Deres mantra er at ingen før dem har bevilget mer penger til kulturen enn det de har gjort. Politikken deres er imidlertid ikke veldig omstridt. Høyre har støttet den økte finansieringen av sektoren i Stortinget i de åtte årene de rødgrønne har regjert. Men vi har også pekt på at avstanden mellom politikere og kulturen har blitt for kort, og at en mer målrettet satsing hadde gitt større effekt.

Så er det jo slik at begrepet å «prioritere» har opplevd en inflasjon i politiske kretser – og har mistet mye av sin mening. Å prioritere betyr å sette noe foran noe annet. Og selv vi i Norge, i verdens rikeste land, må prioritere av og til. Jeg mener kulturpolitikken, en sektor hvor man alltid vil ha flere ting å bruke penger på, enn penger, må velge noen områder som man virkelig skal satse på. Det er upopulært å senke støtten for noen, men det er nødvendig dersom man faktisk skal kunne løfte andre ting. Her vil jeg peke på underfinansieringen av museum i Norge, som skal forvalte og formidle vår kulturarv, samt tilskudd til samtidsproduksjoner, som er den kunsten som skapes i nuet. I tillegg bør staten i langt større grad likestille finansieringen til kulturinstitusjoner som staten selv eier, eksempelvis Den Nationale Scene i Bergen som får langt mindre støtte enn sammenlignbare Nasjonalteateret i Oslo.

I forbindelse med Civitas utgivelse av boken «Kultur for kulturens skyld» kom det opp et interessant

forslag: Forenkle søknadsprosessene for institusjoner ved at tilsagn gjelder for tre år om gangen for de store aktørene. Søknader og rapporteringer er selvsagt viktig for å sikre at offentlige midler brukes som de skal, men treårige tilskudd er et viktig tiltak for å sikre at institusjonene ikke bruker for mye av ressursene sine på søknadsprosesser. Dette vil både redusere byråkratiet og bedre den økonomiske forutsigbarheten til kulturinstitusjonene.

Når det gjelder finansieringen generelt mener jeg at kulturen ikke bør være ett hundrede prosent avhengig av offentlig støtte. Derfor må det også legges til rette for at private kan støtte kulturen. Mer mangfold i finansieringen av kulturen, vil også bidra til å redusere statens mulighet til å styre kulturen politisk. Innføring av en gaveforsterkningsordning vil være et viktig grep for å få til flere private penger i kunsten. I dag er det stort sett de store institusjonene som klarer å tiltrekke seg private gaver, men også mindre institusjoner vil ha godt av en slik ordning ved at det blir mer attraktivt å gi gaver til dem.

Et fritt og uavhengig kulturliv må ha alle muligheter til å utfolde seg selv uten statlig innblanding, og ikke minst må offentlig støtte til kunst og kultur være uten forbehold og forpliktelser som går på bekostning av kunsten. En stemme til Høyre ved valget i september er en stemme for et friere kunst- og kulturliv i Norge!

Høyres visjoner for kunnskapsnasjonen Norge!

Kunnskap står sentralt i utviklingen av vårt samfunn. Økt kunnskap får vi gjennom forskning, og forskning er igjen en viktig drivkraft for innovasjon. Økt kunnskap er derfor avgjørende for å sikre Norges fremtidige økonomiske vekst. Men forskning og innovasjon er ikke viktig kun for å sikre Norges økonomiske vekst. I større grad enn tidligere legges det nå vekt på at forskning og innovasjon også skal løse store samfunnsutfordringer man i fremtiden vil stå overfor, i tillegg til at forskning og innovasjon er viktig for å trygge vår fremtidige velferd.

Norges naturressurser vil ikke vare evig. Samtidig har vi et kostnadsnivå i Norge som gjør at vi ikke vil kunne konkurrere med våre handelspartnere på pris. Norges fremtidige konkurransefortrinn vil derfor i større grad enn tidligere handle om vår evne til å tilegne oss ny og bedre kunnskap. Vi må tenke smartere og mer innovativt enn våre handelspartnere. For at Norge skal kunne realisere dette trengs økte investeringer til høyere utdanning, forskning og innovasjon og det må bygges en sterkere kultur for forskning i Norge. Dette vil være sentrale brikker for å bygge Norge som en større kunnskapsnasjon.

Oljeinntektene må brukes bedre

Inntektene fra våre naturressurser har gjort Norge til et rikt og privilegert land. Det økte handlingsrommet som petroleumsinntektene innebærer har gitt regjeringene en god mulighet til å utvikle vårt samfunn. Ved å gjøre investeringer i landet vårt, som vil styrke produktiviteten og vekstevnen på lengre sikt, vil landets

konkurranseevne kunne bygges opp betydelig. Det er derfor urovekkende at de rødgrønne etter snart 8 år i regjering ikke har utnyttet denne muligheten bedre. De rødgrønne har tilsynelatende heller brukt det økte handlingsrommet som en hvilepute og latt det generelle utgiftsnivået vokse, samtidig som en betydelig satsing på kritiske områder for å sikre Norges fremtidige konkurransekraft har uteblitt.

I 2013 er statsbudsjettet på over 1000 milliarder, mot omlag 600 milliarder i 2005, sist gang Høyre satt i regjering. Det økte offentlige forbruket gjenspeiles derimot ikke i noen økt satsing på kunnskap. Som illustrasjon har realveksten til forskning i inneværende års budsjett vært på 2,2 prosent, mens veksten i statsbudsjettet er på 2,4 prosent. Dette belyser en generell trend hvor forskning i en årrekke har hatt nullvekst i budsjettene. På tross av det økte handlingsrommet og at norsk økonomi i tillegg påvirkes i langt mindre grad av den finansielle krisen enn andre land, har Norge likevel ikke økt sine samlede investeringer i FoU mer enn land som tydeligere har fått merke de økonomiske nedgangstidene.

Med tanke på den gode økonomiske posisjonen Norge er i, skulle en nettopp tro at Norge er et land som burde ta seg råd til å investere mer i kunnskap. Det er derfor skuffende at dagens regjering ikke har evnet å bruke handlingsrommet til å øke satsningen på høyere utdanning, forskning og innovasjon. En slik satsing vil være en viktig investering for fremtiden og avgjørende for å sikre Norges fremtidige konkurransekraft.

Sats på forskning og innovasjon

Satsningen på kunnskap i Norge som andel av BNP er lav i internasjonal sammenheng og det er illevarslende at Norge scorer dårligere på forskning- og innovasjonsmålinger enn gjennomsnittet i Europa og OECD hvert eneste år, og at Norge er det landet i Norden som investerer minst i forskning. Norge er faktisk det eneste landet i Norden som ikke har nådd EUs mål om at minst tre prosent av BNP skal gå til forskning og utvikling (FoU). Det må erkjennes at Norges samlede forskningsinnsats på 1,69 % av BNP er for dårlig og det bør være ganske tydelig at flere incentiver må til for å styrke forskningsinnsatsen her til lands.

Høyre har som mål at Norge skal bli et av verdens mest innovative land, hvor det er attraktivt for folk å starte opp bedrifter, finne nye gode løsninger på samfunnsutfordringer, skape verdier og arbeidsplasser. Vi vil derfor redusere byråkratiet og gjøre det enklere for bedrifter å vokse og omstille seg. For å muliggjøre dette ønsker Høyre å fjerne næringsfiendtlige skatter som formueskatten og arveavgiften. I tillegg ønsker Høyre å styrke ordninger som bedre legger til rette for at innovasjon skal finne sted. Dette inkluderer å øke tilgjengeligheten på risikokapital gjennom såkornfond og annen tidligfase innovasjonsfond, samt andre ordninger som letter en entreprenørs hverdag som for eksempel inkubatorordninger og andre støtteordninger.

Dagens regjering svekket forutsigbarheten og rammebetingelsene til forskningen ved at de har avvirket både Forskningsfondet og fjernet gave-forsterkningsordningen. Dette skjer samtidig som at undersøkelser viser at næringslivet i Norges forskningsinnsats er langt lavere enn i andre sammenlignbare land. Høyre mener at gode forutsigbare rammebetingelser og bedre skatteincentiver for bedrifter som satser på forskning, vil være viktige virkemidler for å få opp næringslivets investeringer til forskning og utvikling.

Dagens regjering's forskningsmelding inneholder svært få grep for å gjøre noe med denne utfordringen. Høyre vil derimot gjenopprette og øke innsatsen til Forskningsfondet og gaveforsterkningsordningen. Videre vil Høyre styrke SKATTEFUNN-ordningen, som har vist seg som et effektivt skatteincentiv for å øke næringslivets innsats, samt styrke den næringsrettede forskningen ved å øke bevilgningene til Forskningsrådets program Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) og andre bedriftsrettede satsninger. Høyre mener det trengs flere incentiver i skattesystemet som stimulerer til økt satsing på innovasjon.

En helhetlig kunnskapspolitik

Høyres politikk setter kunnskap høyt på agendaen. Høyre er opptatt av å prioritere kvalitet i hele utdanning- og kunnskapsystemet fra grunnskolen og høyere utdanning til forskningen. For studentene sin del vil man med Høyre i regjering få en ny, fremadrettet høyere utdanningspolitikk i Norge. Partiet ønsker å løfte frem universitetsmiljøer i verdenstoppen og sa-

tse mer målrettet på fremragende forskningsmiljøer og universitetsmiljøer. Høyre ønsker med andre ord en mer strategisk styring av sektoren, hvor grunnbevilgningene til universiteter og høyskoler styrkes og at det samtidig skjer en mer målretting av bevilgningene med sikte på å styrke kvaliteten i høyere utdanning. Høyre mener at institusjonene må utvikle ulike profiler og spisse sine fagmiljøer, fordi det er kun slik vi vil oppnå mangfold og kvalitet på forskningen som er internasjonalt konkurransedyktig.

Næringslivet etterspør mer kompetanse innenfor ingeniør- og teknologifag. Høyre ønsker derfor å øke opptakskapasiteten innen disse områdene for å imøtekomme samfunnets behov. I fremtiden vil også næringslivet og samfunnet for øvrig trenge flere som tar doktorgrad og velger forskning som karriereretning. Høyre ser derfor et behov for å øke antallet rekrutteringsstillinger og se nærmere på arbeidsvilkårene for forskere for å sikre rekruttering til og stabilitet i forskerstillinger. Videre ønsker Høyre at det skal legges bedre til rette for at gode forskningsideer realiseres. Derfor ønsker Høyre å stimulere til en sterkere samhandling mellom academia og næringsliv ved å styrke programmer for kommersialisering av forskningsresultater og ved øke bevilgningene til forskningsrådets åpne programmer som legger avgjørende vekt på kvalitet.

Ifølge verdensbankens rangering over hvilke land det er enklest å starte ny virksomhet i kommer Norge ut som nr. 6 i verden totalt. Dette er en plassering vi skal være stolte av. Men det er tankevekkende at vi i samme undersøkelse havner helt nede på 43.plass når det kommer til etablering av nye bedrifter, og samtidig på 3.plass når det gjelder å håndtere konkursbo. Her har Norge mye å gå på og prinsipielt bør det være enklere å realisere sine ideer enn å forkaste de.

Høyre har høye ambisjoner på vegne av kunnskapsnasjonen Norge. Dersom Høyre blir gitt tilliten til å lede landet sammen med de andre borgerlige partiene til høsten, vil man se endringer som vil komme studenten, forskeren og entreprenøren til gode. Det er på høy tid at vi får en satsing på Norge som kunnskapsnasjon. For å henge med i det internasjonale kunnskapskappløpet fremover, må Norge satse målrettet og ambisiøst på høyere utdanning, forskning, innovasjon og næringsliv. En slik kraftfull satsing trengs for at vi skal kunne hevde oss i den stadige mer åpne, konkurransepregede og kunnskapsintensive globale økonomien, og ikke minst for at vi skal kunne løse fremtidens små og store samfunnsutfordringer.

GJESTEINNLEGG

Ei gul sol på ein blå himmel

Emil André Erstad

politisk nestleiar i KRFU og
stortingskandidat for Hordaland KrF

Det viktige er å få på plass ei regjering som ser og anerkjenner at dei naturlege fellesskapa oppstår utanfor av staten. Der har Arbeidarpartiet og dei raudgrøne feila i åtte år.

Fram til valet kjem vi til å høyre mange skremmebilete frå dei raudgrøne, og spesielt Arbeidarpartiet. Spesielt vil KrF få høyre at vi kjem til å svikte dei svakaste ved å støtte ei regjering bestående av Framstegspartiet og Høgre. Vi vil få høyre at vi set pengane framføre fellesskapet fordi vi garanterer regjeringsskifte. Når AUF og Arbeidarpartiet seier desse tinga er det derfor viktig å vere klar over dei med ordet fellesskap meiner staten.

Meir statleg styring, meir statleg kontroll og mindre fri-
dom til dei menneska staten er til for.

Det skal ikkje leggjast under ein stol at KrF er det ikkje-
sosialistiske partiet som plasserer seg lengst til venstre i
det politiske landsskapet. Slik er det også for oss i ung-
domspartiet. Likevel er det i synet på fellesskap vi verke-
leg er på total kollisjonskurs med sosialdemokratane på
Youngstorget og deira sosialistiske vener i SV.

Dei naturlege fellesskapa oppstår først og fremst heilt
uavhengig av staten. Dei naturlege fellesskapa, i form
av sivilsamfunnsorganisasjonar som skulekorps, fotbal-
lag, velforeiningar, ideelle og frivillige organisasjonar

og mykje meir – bør ikkje vere avhengige av staten for å
eksistere. Dei bør kunne oppstå fritt og utfalde seg fritt.
Det er i alle fall slik vi kristendemokratar ser på felless-
kap. Ganske ulikt AUF, altså.

Gjennom heile valkampen kjem vi òg til å få høyre at
«Arbeidarpartiet tar Norge vidare». I beste fall er det ei
nokså egosentrisk oppfatning av kva eit politisk parti kan
utrette i eit land. I verste fall viser det i all tydelegheit ko-
rleis Ap vil detaljstyre alt frå skulesystem til familieplan-
legging.

Det er dei naturlege fellesskapa, delvis og heilt uavhen-
gig av staten, som tar Norge vidare. Ikkje Arbeidarpar-
tiet. Det er derfor eg seier at det viktigaste no er å få på
plass ei regjering som ser og anerkjenner at dei naturlege
fellesskapa oppstår utanfor staten. Ei slik regjering –
gitt dagens politiske situasjon – må innehalde eit eller
fleire ikkje-sosialistiske parti. Det ligg i ryggmargen til
dei fleste politikarar på ikkje-sosialistisk side å la dei
naturlege fellesskapa få utfalde seg fritt. Staten si opp-
gåve er først og fremst å legge til rette for det, og tre inn
der sivilsamfunnet ikkje maktar å løyse oppgåvene sjølv.
Derfor gler eg meg til valkamp, val og regjeringsskifte.
Då kan KrF bli ei gul sol på ein blå himmel.

Blått er best

Eskil Moen

formann i Hordaland FpU og
stortingskandidat for FrP

**En firepartiregjering risikerer å gå i samme felle som
de rødgørne. Høyre og FRP bør derfor danne regjer-
ing.**

Årets valgkamp er svært spennende og svært viktig.
Fremskrittspartiets holdning har helt siden valgkam-
pen før stortingsvalget i 2009 vært at vi ønsker å sa-
marbeide med alle partier på ikke-sosialistisk side i
regjering.

Selv om det er store forskjeller, er det også mye partiene
er enige i. I motsetning til de andre partiene på ikke-so-
sialistisk side ønsker ikke Fremskrittspartiet å gå ut før
valget er over å avskrive andre partiers politikk. Etter
valget skal man forhandle om regjeringsplattform, og
da er det uheldig å møte med et utgangspunkt om at
man ikke skal forhandle.

Den største utfordringen blir trolig knytt til at forholdet mellom Fremskrittspartiet og Venstre, og mellom Fremskrittspartiet og KRF, preges av splid på en del av partienes kjernesaker.

Hadde dagens meningsmålinger slått til, ville Fremskrittspartiet og Høyre kunne dannet regjering alene. Denne regjeringen ville kunne fått til betydelige endringer. Eksempler er store reduksjoner av skatter og avgifter, et mer effektivt helsevesen, økte bevilgninger til kommunene og kraftige reduksjoner i offentlig sektor.

Dersom den nye regjeringen blir bestående av alle fire partiene er jeg redd at vi vil gå i den fella de rødgrønne har gått i hvert år siden 2005, der de har forhandlet vekk saker som alle er enige i. Et eksempel på en slik sak er 11 måneders studiestøtte. Alle partiene har gått til valg på dette, men de glemmer det hvert år fordi tautrekking om andre saker er viktigere.

Fremskrittspartiet bør satse hardt på reduksjoner i skatter og avgifter og økt satsing på samferdsel i forhandlingene. Videre bør det lages ei lang liste over diverse forbud, påbud og reguleringer som kun er til irritasjon for folk flest, som skal fjernes.

#Nyregjering eller #meravdetsamme?

 Mathias Fischer
stortingskandidat, Hordaland Venstre

Det er ingen grunn til å tvile: Det blir et borgerlig flertall på Stortinget. Med det følger det et ansvar for alle borgerlige partier å sikre at landet også får en ny, borgerlig regjering. Men selv om Erna blir sjefen uansett, er det stor forskjell på en blågrønn og en mørkeblå regjering.

Gjennom åtte år har de rødgrønne ført en sentralstyrende skolepolitikk, en bakstrebersk landbrukspolitikk og en rødgrønn næringspolitikk. Listen er lang av grunner til å få et nytt flertall på Stortinget. Velgerne ser ut til å ha skjont det. Men den neste perioden skal vi føre en ny politikk, ikke bare få nye statsråder.

Derfor spiller det også en rolle hvilke partier som dominerer en borgerlig regjering. Poenget med å bytte ut Jens Stoltenberg er ikke bare å tilfredsstille velgernes lyst på «et skifte», men å faktisk endre politikk. Jeg tror ikke velgerne som stemmer på borgerlige partier gjør det for å få Per Sandberg til å føre Pål Lønseths innvandringspolitikk eller for å få Torbjørn Røe Isaksen til å føre Anniken Huitfeldts arbeidslivpolitikk.

Det finnes noen åpenbare fellesborgerlige prosjekter. Reformen som må gjennomføres. Vi må styrke lærerutdanningen, slippe til private i helsesektoren og endre skattesystemet. Dette har jeg tro på at vi får til. Enkelte av de mer omfattende endringene frykter jeg for at blir lagt i skuffen. Høyre er problemet. Når de fører en så moderat valgkamp, får de heller ikke særlig mandat til endring. Jeg vil ha en radikal kommunereform, og

kutte antall kommuner betraktelig. Jeg er redd for at Høyre ikke vil ta sjansen, selv om alle partiene utenom Senterpartiet er villig til å gå med på det.

Høyre er lystne på makt. De har et stort parti med mange karrierebevisste politikere som ønsker seg statsrådsposter, stortingsplasser og rådgiverstillinger. Min frykt er at de blir mer opptatt av å vinne gjenvalg enn å gjennomføre endringer. Da kan vi fort få mer av det samme. Nok en visjonløs administrasjonsregjering.

Venstre har noe særlig å stille opp med i en ny regjering. Som Norges liberale og radikale parti, har vi stor vilje for endring. En blågrønn regjering med Venstre, Høyre og Krf vil føre en human asylpolitikk, tenke nytt i rusomsorgen og vri skattesystemet fra rød til grønn skatt. En blågrønn regjering vil gjennomføre store endringer i landbruket, få større kommuner og mer lokaldemokrati. Et sterkt Venstre vil gjennomføre nødvendige, men ofte upopulære, endringer i arbeidsmiljøloven. En mørkeblå regjering med et for sterkt Høyre kan derimot bli mye mer av det samme som de siste åtte årene.

Vil du bli medlem av Unge Høyre?

Send: «UH» etterfulgt av fornavn, etter-
navn, adresse, postnummer og når du er
født(ddmmåååå) og e-post til 2160
Medlemskapet koster 100 kr pr år. Fra
august til desember koster det 50 kr.

 **unge
høyre**

KRITIKEREN

Det borgerlige prosjektet etter valgseieren

Etter 9. september er det gode muligheter for, ja, jeg vil kalle det sannsynlig, at Norge får en regjering bestående av Høyre og Fremskrittspartiet. Kanskje blir det til og med en flertallsregjering. På papiret blir det den blåeste regjeringen i moderne historie.

Som Høyre-medlem med fortid i FRP burde jeg være preget av spent forventning. Isteden har jeg lagt listen for forventede endringer etter en borgerlig valgseier så lavt at jeg nesten er nødt til å bli positivt overrasket.

Høyres strategi foran dette valget dreier seg ikke så mye om at Høyre skal vinne det, som at Arbeiderpartiet skal tape valget. Ønsket om et skifte gjør at velgerne strømmer til det største opposisjonspartiet. For å vinne må alle i opposisjonen sitte stille i båten. «Småbarna» må holde seg i ro, og ingen velgere må bli redde for Høyre. Derfor: Keine Experimente, sier Erna.

Før jeg går løs på noen endringer jeg tross alt forventer av en ny regjering, er det nødvendig å si litt om hva slags flertall vi får på Stortinget. Dersom en ny regjering er avhengig av KRF, skjer svært lite. De som tror at det bare er semantikk når KRF nekter å omtale seg som borgerlig, kjenner ikke partiet.

KRF er «gift» for enhver borgerlig regjering. Det finnes knapt noe inngrep i folks økonomi og privatliv som de er imot, ingen offentlig utgift de ikke vil øke.

Venstre kan derimot bidra med nyttige liberale perspektiver der de andre svikter, og de er positive til konkurranse og private innslag. Siden partiet er så lite, kan de til og med koste på seg å være litt tøffere. Bare Venstre står fast på Bondevik II-regjeringens liberaliseringer av arbeidsmiljøloven, og har døren litt på gløtt for sykelønnskutt. FRP er på mange områder villig til å gå vesentlig lenger enn Høyre. Problemet med partiet er at det ikke forholder seg til samme økonomiske rammer som de andre, og derfor kan pøse på både med utgiftsøkninger og skattelettelser, uten at utgiftskuttene står i stil. Men likevel håper jeg FRP vil bli en konstruktiv pådriver.

Så hva kan vi forvente oss? Her er noen viktige områder: Beskjedne skattelettelser: Det blir betydelig bedre for dem

som betaler formueskatt, siden bunnfradraget kommer til å bli radikalt hevet dersom de blåblå får bestemme. Jeg tror mest på FRPs modell, der man bare hever bunnfradraget, og ikke senker satsen, og at det skjer gradvis over fire år. Må Venstre med, blir lettelsen mindre, og må også KRF med, blir det bare lettelser for såkalt «arbeidende kapital». Kanskje forsvinner arveavgiften, som uansett bare innbringer et par milliarder kroner.

Men lettelsene til vanlige lønsmottakere blir små – i størrelsesorden en femtedel eller en tiendedel av det den svenske borgerlige regjeringen fikk til i sin første periode. Det skyldes at den nye regjeringen ikke makter å frigjøre midler ved å kutte utgifter og feilaktig prioriterer formueskatten.

Bedriftsbeskatningen legges om etter det spor som Stoltenberg har lagt opp i vår, med små netto lettelser, noe lavere satser og færre fradrag.

Smartere finansiering av veiprosjekter, slik at vi unngår klattvis utbygging og dårlig vedlikehold. Men jeg er ikke sikker på at ekstrakostnadene ved OPS er verdt det. Finansieringen er dyrere, men det bør mer enn oppveies ved at private gjør en mer effektiv jobb. Problemet er at dersom OPS gjennomføres slik Høyre legger opp til, ved at man på denne måten skyver utgiftsføringen foran seg, blir dette først og fremst en måte å omgå handlingsregelen på. Da er det bedre å utgiftsføre alt med det samme, slik Lasse Fridstrøm ved TØI har anbefalt.

Høyre overbød de rødgrønne med 35 milliarder for neste tiårsperiode i forbindelse med Nasjonal Transportplan, FRP med totalt useriøse 450 milliarder. Forhåpentligvis vil ikke engang Høyres økninger bli realisert.

Kanskje vil en ny regjering være flinkere til å prioritere de mest samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjektene, siden Senterpartiet ikke lenger kan styre midler dit folk ikke bor. Det blir lettere dersom småpartiene, særlig KRF, ikke må være med for å danne flertall.

Større bruk av private innen helsevesenet, primært for å redusere køene. Det er bra at folk som venter i kø får rett til å gå til private, og at de rødgrønnes motvilje mot mer

Det er bra at folk som venter i kø får rett til å gå til private, og at de rødgrønnes motvilje mot mer bruk av private helsetilbud ryddes av veien.

bruk av private helsetilbud ryddes av veien. Her står de to blå sammen, og småpartiene kan være med et stykke på vei.

Men ingen bør overselge forventningene til dette og andre organisatoriske endringer. Det er veldig vanskelig å konstruere helsefinansierings- og styringsmodeller som både holder kostnadene under kontroll og leverer bedre kvalitet og kvantitet. Forventningene vil alltid ligge i forkant av det som kan leveres.

Det siste helseminister Gahr Støre gjorde før ferien var å sette ned et nytt prioriteringsutvalg, og Bent Høie pekte på nødvendigheten av å prioritere. Men jeg har små forventninger til dette arbeidet. Når det kommer til stykket er ingen politiker tøff nok til å si at dette kan ikke det offentlige dekke, eller dette må dere betale vesentlig høyere egenandeler for.

Generelt vil en ny regjering være mer pragmatiske med hensyn til valget mellom offentlig eller privat. Det fører til noe høyere privat andel innenfor leveringen av tjenester for helse, omsorg, utdanning, og noen mindre privatiseringer av statselskaper. Stoltenbergs egen pragmatisme her ødelegges av fagbevegelsen og hensynet til SV.

Friskoleloven kommer tilbake, men de økonomiske rammebetingelsene for oppstart av mange nye skoler vil ikke være attraktive nok, særlig siden Høyre insisterer på at det er umoralsk og derfor ulovlig å tjene penger på undervisning. Men fokuset på læring, som har glippet litt, men ikke så mye som fryktet under SV-statsrådene, blir igjen forsterket.

Det trengs mer fleksibilitet i arbeidslivet, særlig når det gjelder ansettelsesvilkår og arbeidstid, dersom vi skal klare å holde arbeidsledigheten nede, når de rosenrøde tilstandene for norsk økonomi etter hvert forsvinner. Da er særlig ungdom, innvandrere og andre med svakere tilknytning til arbeidslivet utsatt. Men justeringene blir beskjedne, siden Høyre har valgt å ikke utfordre fagbevegelsen. Av samme grunn skjer det lite med sykelønnsordningen og uføretrygden, selv om det gjennomføres akkurat så store endringer at fagbevegelsen likevel blir sure.

Høyre har i mange år beklaget seg over «utenforskapet» – at omkring 600.000 personer i arbeidsfør alder går på ulike former for trygd. Når de får sjansen, har de allerede avskåret seg fra å gjøre noe vesentlig med de underliggende grunnene til dette. Derfor vil det være overraskende om dette tallet går særlig ned.

Uhjelpen øker mindre enn under de rødgrønne, og vi får en opprydding i antall mottakerland og mål som skal

oppnås. Norfund blir budsjettvinneren. Dersom regjeringen er avhengig av KRFs stemmer, skjer ellers lite, men med blåblått flertall kan nivået på bistanden til og med bli litt redusert.

Jeg har gått gjennom internasjonal forskning på effekten av bistand de siste fem årene, og bildet er ganske entydig: Effekten er null eller liten. Men likevel er det bare FRP som vil kutte. Redselen for å fremstå som slemme er større enn viljen til å ta 50 års mislykket eller irrelevant politikk på alvor.

Det kommer kanskje et lite kutt i jordbruksoverføringene, svært lite dersom KRF er med. En blåblå flertallsregjering ville være en gylden anledning til å starte prosessen mot å gjenreise bonden som selvstendig næringsdrivende, ikke leilending under Landbruksdepartementet og bondeorganisasjonene. En omlegging i den retningen vil vi nok få, men systemet er pill råttent og må rykkes opp med rot, slik sosialdemokratene på New Zealand gjorde på 1980-tallet. Det kommer ikke til å skje. Selv de rødgrønnes siste tolløkninger på ost og kjøtt er det nå bare Venstre som lover å gjøre noe med straks, mens de blå skyver det foran seg.

Det blir færre kommuner, og trolig blir fylkeskommunene borte. Men Erna Solberg ønsker et bredt kompromiss omkring dette (minus Senterpartiet). Resultatet blir derfor ikke vesensforskjellig fra det en mindretallsregjering av Arbeiderpartiet kunne fått til. Det blir trolig større gulrøtter for å oppmuntre til en frivillig overgang til færre kommuner, og størrelsen på gulrøttene er proporsjonal med avhengigheten av småpartiene.

Kanskje blir det strammet inn i ankemulighetene for asylsøkere, muligens i bytte med et amnesti for barn som har vært her lenge. Politikken på asylområdet er avhengig av om de blåblå har flertall alene eller eventuelt kan få Arbeiderpartiet med på innstramninger. Når det gjelder arbeidsinnvandring kan retningen bli motsatt. Høyre vil gjerne liberalisere noe, men det vil ikke FRP.

Et stort kompromiss, der FRP går med på lettere vilkår for arbeidsinnvandring, gjerne kombinert med justeringer på trygdesiden, kombinert med innstramning på asylsiden, ville vært det beste. Men det blir for mye å svelge for et parti som fremdeles mobilisere mange velgere på en restriktiv innvandringspolitikk.

Vil Norge se vesentlig annerledes ut etter fire år med en borgerlig regjering? Arbeiderpartiet truer med det, Høyre avviser det, og jeg tror Erna Solberg har mest rett. Dessverre.

MENINGER

Ideer er skuddsikre

Kyrre Kjellevold

NHH-student og tidligere journalist i Klassekampen

Trollene i kommentarfeltet på landets nettaviser trenger ingen beskyttelse. Det gjør heller ikke Ari Behn. De vi må beskytte er dem som vil si oss noe som gjør vondt. Noen vi ikke liker og som vil krenke oss. Det er en menneskerett å kunne bli krenket, men ikke å si hva du har lyst til.

Som norsk statsborger skal du være glad for at du hver dag kan åpne avisen og bli såret. Det kan være seg kritikk av Sharia-tilstander på Grønland, en professor som går hardt ut mot alternativ medisin eller en kommentar som forteller deg at du bør revurdere din moralske oppfatning. Det er sjelden en hyggelig reise over på andre siden av bordet for å få sine standpunkt veid og funnet for lette, eller barnslige, eller uten virkelighetsforankring. Likevel er det en nødvendig ingrediens i et fritt liv.

Hva skal vi som samfunn velge å respektere? En god start vil være FNs menneskerettighetskonvensjon. Skriver du i et nettforum at Erna Solberg er for feit til å bli statsminister, støyer du for alle oss andre som bruker forumet. Da misbruker du din rett til å tale. Skriver du hatbrev mot en minoritet eller folkegruppe, fratar du deg retten til å tale. Misbruk av talerett er tilgivelig, men bruk av talerett til å undertrykke andres rett til et liv i frihet er det ikke.

Ideer er skuddsikre, men mennesker er det ikke. Derfor er det ikke ideer som trenger beskyttelse, men mennesker. Ideer bør angripes fra alle tenkelige kanter, og på alle tenkelige måter. Ingen aspekter ved enhver oppfatning ytret i det offentlige rom, fortjener noe barmhjertighet. Derfor er det så farlig å la ytringsfriheten være koblet til kulturelle aspekter i samfunnet, fordi kulturen består av ideer som det alltid må være fellingstillatelse på.

Hvilke ideer som til enhver tid er gjeldende i samfunnet bør være et resultat av en nådeløs konkurranse. Vi må

la ideer dø ut, slik bedrifter må gå under hvis det kommer nye til i markedet som er mer effektive. Vi tror ikke lenger at jorda er flat, og vi har vel ikke sett oss tilbake siden? Uten å stille spørsmål til selv de mest grunnleggende menneskelige tanker, stopper samfunnet opp i utviklingssporet.

Derfor skal vi ikke finne oss i at troende muslimer blir opprørte over at Profeten karikeres. Fordi islam er en ide, om enn en veldig levende en. Profeten fortjener minst like mange kritiske blikk som Darwins evolusjonslære. Sistenevnte vet vi idag er sann, nettopp fordi de som har trodd på Darwins teori aldri stoppet å samle bevis for den. Aldri må vi stoppe opp når folk blir opprørte og såret. Vi skal stoppe opp når noen roper om hjelp, og det skjer når religionskritikk blir religionsfølgelse.

Jeg har selv testet ytringsfriheten da jeg som redaktør trykket en kommentar i studentavisen K7 Bulletin ved Norges Handelshøyskole. Den var dårlig redigert og svært provokativ. Jeg misbrukte ytringsfriheten ved å ikke ha nok respekt for mottakeren av budskapet. Dermed ble det ingen konstruktiv debatt, men bare støy. Misbruk av ytringsfriheten skjer når vi manipulerer og tilslører. Det bør ikke forbys, men heller avkles i full offentlighet.

Flertallet har ikke rett. Det ligger ikke noe logisk premiss bak å hevde at de dominerende ideer er de som er de beste for formålet de skal tjene. Samtidig er mennesker sosiale dyr og vi har en tendens til å søke konformitet i gruppene vi er del av. Dermed vil vi møte avvikende ideer med voldsom motstand, som av og til får en voldelig karakter. Det normale vil dermed aldri trenge beskyttelse. Som samfunn bør vi konsentrere innsatsen mot dem som avviker fra det vi tror er sant og riktig.

Drop-out-Norge?

Heidi Fuglesang

styremedlem ved Universitetet i Bergen

Fire av ti norske studenter fullfører ikke studiene, og kun 35 prosent fullfører på normert tid. Hvis Norge skal fortsette å være konkurransedyktig i internasjonal sammenheng må vi endre denne trenden slik at det blir en reell satsing på kunnskap og en høyt utdannet befolkning.

OECDs indikatorrapport «Education at a Glance 2013» publisert 25. juni i år, viser at Norge ligger langt under OECD-gjennomsnittet for gjennomføring i høyere utdanning. Kun tre land er dårligere enn oss. Tall fra SSB over gjennomføringsgraden de siste ti årene viser videre at dette er et økende problem. Mens 35 prosent av stu-

dentene som startet i 1990 ikke hadde fullført graden sin i løpet av ti år, har frafallsandelen steget til 41 prosent for dem som startet i 2000.

Norsk Studentorganisasjon (NSO) har regnet seg frem til at kostnadene av det høye studentfracfallet er omtrent 6,5 milliarder i året. I tillegg kommer kostnadene som følge av at mange studenter tar studiene over lengre tid enn det som er normert. Frafallet fører også til at utdanningsinstitusjonene må ta inn flere studenter enn det er studieplasser til, for å sikre studiepoengproduksjonen som er grunnlaget for 40 prosent av finansieringen.

Vi trenger en høyt utdannet befolkning i Norge. Norge er det OECD-landet med mest knapphet på høyt utdannet arbeidskraft og arbeidsledigheten blant høyt utdannede i Norge er på bare 1,5 prosent, som er lavest i OECD. Videre blir vi i økende grad utkonkurrert av lavkostland på grunn av høye lønninger og dyre produksjonskostnader, noe som fører til at store deler av norsk produksjon blir flyttet ut av Norge. Igjen sitter vi med eierskap og kunnskap. For at Norge skal kunne fortsette å være et konkurransedyktig land må vi stase mer på etterspurt kunnskap. Finland har gjennom et sterkt fokus på utdanning over lengre tid rustet opp arbeidsstyrken med ferdigheter som er nødvendige for å tilpasse seg et næringsliv i endring. Dette har ført til at Finland er rangert som det tredje mest konkurransedyktige landet i verden av «The Global Competitiveness Index» til World Economic forum. Norge er nede på 15. plass i denne rangeringen.

Et annet nordisk land som gjør det bra innenfor høyere utdanning er Danmark. Her fullfører over 80 prosent av studentene graden sin. En av årsakene til dette kan skyldes høyere studiestøtte. Danske studenter får omregnet til norske kroner 110 000 i året i studiestøtte. Norske studenter får omtrent 90 000 i året. I tillegg er det lavere levekostnader i Danmark sammenlignet med i Norge. Rapporten «The effect of public financial aid on dropout from and completion of university education», som bygger på en undersøkelse gjort blant danske studenter, viser at høy studiestøtte medfører raskere gjennomstrømning og lavere frafall blant studenter. Studentene kan konsentrere seg mer om studiene og karakterene, fremfor deltidsjobb for å dekke basiskostnadene. Til gjengjeld kan ikke danske studenter motta studiestøtte i mer enn seks år. Støtten gjør det altså mulig for danske studenter å gjøre feilvalg, men den dekker ikke mange feilvalg eller flere utdannelseslik som den norske studiestøtten gjør.

Torill Moi, litteraturprofessor ved Duke University, kaster en brannfakkell inn i frafallsdebatten med kronikken «Den bedagelige norske studenten» i Dagens Næringsliv 06.06.13. Hun mener at norske studenter er late og bortsjømte, og sammenligner gjennomføringsprosenten i Norge med sitt eget universitet hvor hele 95 prosent fullfører. Moi kommer også med en rekke forslag til endringer innenfor høyere utdanning i Norge. Blant annet foreslår hun at vi bør gjøre deltidsstudenter til en egen kategori, innføre høyere opptakskrav, sparke ut studenter som ligger langt etter studieplanen, samt innføre skolepenger og vitenskapelig rådgivning.

Innføring av skolepenger er det lite politisk vilje for i Norge. I OECD-rapporten «Education at a glance 2013» finnes det ingen klar sammenheng mellom skolepenger og gjennomføringsgrad. Økonomiske incentiver i form av økt studiestøtte og omgjøring av lån til stipend har jeg imidlertid større tro på at kan få ned frafallet, og ikke minst bidra til at flere fullfører på normert tid, eller raskere. Studentene får i dag omgjort 40 prosent av studielånet til stipend når de fullfører 60 studiepoeng i året. Dette er uavhengig av om alle studiepoengene inngår i en og samme grad, eller om studenten tar mer enn 60 studiepoeng.

Dersom studentene hadde fått ekstra studiestøtte for å gjennomføre graden på normert tid eller ta mer enn 60 studiepoeng i året, ville det gitt incentiver som kunne resultert i bedre progresjon og mer kostnadseffektiv finansiering. I en periode på 1990-tallet fikk studenter ved enkelte studier som fullførte på normert tid ekstra stipend. Dette turbostipendet førte til at andelen som fullførte på normert tid økte med omtrent fire prosentpoeng i følge tidsskriftet Labour Economics. Økt studiestøtte for studenter som tar mer enn 60 studiepoeng vil i tillegg gjøre det lettere for studenter å studere mer da de ikke trenger å ha deltidsjobb i tillegg til studiene. Hvis det i tillegg blir mulig å studere om sommeren, slik som Unge Høyre foreslår i sin bok 50 ideer for Norge», vil studentene ha enda en mulighet for økt progresjon og produksjon av studiepoeng. Hvilket vil være både samfunnsøkonomisk lønnsomt og gunstig for den enkelte studenten.

Det mest avgjørende for gjennomføringen av studiene er likevel kvaliteten på utdanningen. Dersom man som student ikke sitter igjen med ønsket utbytte av undervisningen, eller ikke får tilrettelagt studiene etter sine behov, er det også lettere å falle fra. Den resultatbaserte finansieringen av høyere utdanning fører til at produksjon av studiepoeng ofte blir prioritert fremfor kvaliteten på utdanningen. Dette fører til lave krav til studentene, inntak av langt flere studenter enn det er plass til og økning av billige studieplasser hvor det ofte er dårlige jobbsutikter. Ved å gjøre finansieringen mindre resultatbasert og heve grunnfinansieringen kan det bli langt mer fokus på kvalitet, samt strengere kompetansekrav til studentene.

Videre er det mange som faller fra fordi de ikke behersker studiene, ikke vet hva de skal velge videre eller rett og slett har valgt feil studie. Ved å bedre studieveiledning i både videregående skole og høyere utdanning kan man veilede mange fra å falle fra senere. Ved mange høyere utdanningsinstitusjoner i utlandet, blant annet Universitetet i London, får studentene tildelt en veileder blant de viteskapelige ansatte som skal være deres mentor gjennom studietiden. Slik kan studenten få konstruktive tilbakemeldinger og råd for videre utvikling. Bedre veiledning i den videregående skolen kan føre til at færre gjør feil studievalg. En undersøkelse Ipsos MMI har gjennomført viser at fire av ti angrer på studievalget, og slike feilvalg koster samfunnet dyrt.

Kvalitetsreformen i 2003 skulle bidra til økt gjennomføring i høyere utdanning gjennom blant annet tett, faglig oppfølging og incentiver for raskere gjennomstrømning for utdanningsinstitusjonene. Resultatet etter ti år er at stadig færre studenter fullfører påbegynt grad. Norge trenger høyt utdannet befolkning og større satsing på forskning og høyere utdanning. Det hjelper ikke å gi lav arbeidsledighet og gratis studier skylden for at fire av ti slutter underveis i studiene, vi må i stedet satse offensivt og innovativt og plukke opp noen ideer fra internasjonale eliteuniversiteter.

facebook.com/hsfbergen

@hsfbergen

Vil du også engasjere deg i byens største, eldste og beste politiske studentorganisasjon? Høyres studenter i Bergen er en aktiv organisasjon for deg som ønsker utfordringer, nye venner, og en mulighet til å skape Høyres politikk for fremtiden. Meld deg inn i dag!

Meld deg inn i Høyres Studenterforening i Bergen via **www.hoyrestudent.no** eller **www.hsfbergen.no**

Hva skjer?

21. august: Sosial velkomstkveld

29. august: Bedriftsbesøk Hansa bryggerier med besøk av HSF-AU

2. september: Valganalyse med Frank Aarebrot og Johan Giertsen

9. september: Valgvake sammen med Hordaland Høyre

16. september: Konservativ aften med Bergenspolitikere - hvordan vil valgresultatet påvirke Bergen?

30. september: Politi, kriminalitet og straff med Finn Abrahamsen. Flere innledere vil annonseres

7. oktober: Norsk landbruk: Svein Flåtten og NHH-professor Rolf Brunstad

14. oktober: Konservativ aften om norsk bistand

21. oktober: Næringsliv med leder av Bergen Næringsråd Marit Warncke

04. november: Borgerlig feminisme med Julie Brodtkorb

11. november: Konservativ aften

18. november: Konservativ aften

Det vil i tillegg bli arrangert 1-4 arrangement med kjente innledere på NHH. Disse vil bli annonsert fortløpende.

Vi har sosiale arrangement månedlig, invitasjon til både sosiale og politiske arrangement foreligger på facebook minst 1-2 uker på forhånd

Inntil tippemonopolet fjernes har Høyres Studenterforening i Bergen blitt grasrotmottaker. Ved å registrere HSFB som din grasrotmottaker vil 5 % av innsatsen i dine spill gå direkte til HSFB. Det er ingen ekstrakostnader og de eneste vinnermulighetene som påvirkes, er at sjansen for borgerlig valgseier til høsten blir enda større.

Støtt derfor HSFB i dag med din grasrotandel på en av følgende måter:

- 1) Send SMS: GRASROTANDELEN 995334895 til 2020 (gratis tjeneste)
- 2) Internett: Registrer HSFB som mottaker på grasrotandelen.no eller via norsk-tipping.no
- 3) Kommisjonær: Registrer HSFB som mottaker via vårt org. nummer 995334895

GRASROTANDELEN